

تۆرك يۇردى

[اون آلتىنچى سنە]

تۆرك اومياقلىرى مركزى تەبىئىي طرفىندە نىشر اولغۇر .

جلد ۵

شباط ۱۹۲۷

نومرو ۲۶

«میکل آنجه لو بونا روتنی»

و

یوکسک صنعتی [۲]

فلورانس ملی موزه سنده مرمر بر هیکل وارد رکه ، میکل آنژ بوکا د قالب ،
عنوانی ویرمشدی . کوزل وجودی ، کاکلری آلنه دوشوک ، کنج جیپلاق بر
ارکک ، آیاقه لوندا نه دوریور ، و دیزله ، بلی بوکوک ، و باشی بوغا کی ایلری به
اوزانیق صاقاللی بر اسیرک صبرته باصیور . نام ضربه بی ایندیره جکی آنده توقف
ایدیور ، ملول درد اقلرینی ، و قرار سنز کوزلرینی جویریور ، قوی اوموزینه دوغری
بوکولیور ، کندینی کری به آنیور ؛ ظفری آرتق ایسته میور ، استکراه ایدیور .
قالب کدی ، فقط مغلوبدر .

بو هیکل - که د قهرمانی شبهه ، بی تصویر ایدر ، وقانادلری قیریق ظفرک تمثالیدر -
میکل آنژک بتون اثرلری آراسندن ، تک و مستثنا اوله رق ، اولدیکی گونه قدر
آنه یه سنده قالمشدر . ایشته بو ، میکل آنژک کندیسیدر ، و بتون حیانتک سه نبولیدر .
میکل آنژ اضطرابک مغلوب ایتدیکی بر دیودر . بو اضطراب اوکا خار جدن
کمیوردی ، اونک ایچنده ، هویتنده کبزیلیدی . اونی خلقت جدال ایچون ، مبارزه
ایچون ، و ظفر ایچون یارانشدی - فقط او ، کندیسکی ظفری ایسته مدی .
عین د هاملهت ، ک فجیهه سی !.. قهرمانی بر دها ایله ضعیف بر اراده ، متحکم
احتراسله عزیمت بر اراده آراسنده کی زورلی تضاد !..

[۲] مأخذ لم ؟

— Vie de Michel-Ange. Romain Rolland.

— Michelangelo, von H. Knackfuss. Künstler-Monographien.

بو برقدىر فجميعه سيدر ... باطنى اضطرابك برتصويرى كه ، قدر هویتدن كيبور ،
اونى كمپريور ، ونخرىنى بىتمه دن اونى ترك ايجبور . بيوك بشر هرقنك اك قوتلى
برانمودجى خرده خاشايدن احكاكار برقوت . بو اونك دهاسى ايدى . دهايه اينانمايانلر
ميكال آنزه باقسينلر . او بر قاتح كى اونك بىلكىنك اينجه آينلش واونى نىمكمنده
طونمشدى . بىكا قارشى كندى اراده سى حكمنز قالدى . فكرى ، قلى ده حكمنز
قالدى . بو غليان اينجده بوغولان بر هيچاندى ، جوق ضعيف ، واساطه قدر نىندن
محروم بروجوده وروحه قورقوش بر حيات .

او مهادى بر دهشت اينجده باشا يوردى . قونك افراطندن وابىزالندن دوفان
واونك بىلكىنى شيشيرجه سىنه دولدبران اضطراب اونى ايشله مكه بر ساعت بيله
راحت بوزى كورمه دن برتوى به ايشله مكه اجبار ايدى يوردى .

بو مرضى فعاليت احتياجى ، اونى ، بيفين ، بيفين ، و ماشا راميه جى سپارش
مقاواهلرى آلتنده ازمكله قالميور ، بىلكه بر مراق حاله نردى ايدى يوردى . او
داغلى ازمى ، وداغلى دن آبدلر بايق ايتيوردى . بر آبدلر بايقه حنى زمان ، سنلرله
مرمر اوجاقلنده قابا كتله لرىنى سىجىك ايجون قابور ، و بونلرى قىل ايجون بوللر
انشا ايدى يوردى . او مرضى اولق ايتيوردى : مهندس ، اوسته ، و طاشجى . او
مرشىنى كندى بايق ، و ياكىز باشنه سرايلر و كليسلر بنا ايتىك ايتيوردى .
يىك يىمكه واونومه بيله وقى بوقدى . بو بر كورمك محكومى حياتى ايدى . و يوازى
يوكك آلتنده وجودى بىپرانى يوردى .

وجودى قدر معنوياتى ده بىپرانى يوردى . بدينىك قوردكى ايجون بىيور ، سولوك
كى دماغى اميوردى . دشمنلرندن شىبه ايدى يور ، دوستلرندن شىبه ايدى يور ، اقراسندن ،
اوز قارده شلرندن و اولادلغندن شىبه ايدى يوردى . شىبه ايدى يوردى كه ، هيسى صبر سز قلله
اونك اولومنى بىكلىورلر . ياس و خرمان اينجده ، و بر جىلفين كى باشا يوردى ، اضطراب
چكه چكه ، اضطرابدن برنوع ذوق دويمغه باشلادى ، اضطرابده آجى برلنت بولىوردى .
مرشى ، حتى عشق و ثروت بيله اونك ايجون برر اضطراب زمينى اولمشدى .
سوينج اونك ايجون موجود دكلى . حيات اونك ايجون ساده درد و المدى .

او ساده بونی کوریور ، بو معظم کائناتده ساده بونی دویوردی . بتون دنیانک یاسی و بدینلکی اونک قلبنده تکاثف ایتشدی .

اونده کی او کمربچی « منه رژی » اونی انسانلرک جمعیتندن تماماً آییرمشدی . اوجیانده ببتون یالکز قالدی . نفرت ایتدی ، و نفرت ایدلدی . سودی ، فقط سوبلدی . اونی تقدیر ایتدیلر و اوندن قورقدیلر . نهایت او قلبله دینی برحرمت القا ایتدی . عصرینه حاکم اولدی . بوکا رغماً دائماً چولده کیدی ، اطرافی تماماً برکیجه ایدی که ، اینجندن ، جوی حادثه لر کی ، یالکز قلبنک امللری و فکرینک رؤیالری کچیوردی . فقط بو کیجه بالذات اونک قلبنک اینجنده ایدی .

فقط بوده دها برشی دکلدی ، اک فناسی اونک یالکز اولسی دکلدی . اک فناسی اونک کندی کنديسیله یالکز اولسی ، کندی کنديسیله یاشایاماسی ، کنديینه حاکم اولماسی ، کندينی انکار ایتسی ، کندينی مغلوب ایتسی ، و کندينی تخریب ایتسیدی . اونک دهاسی ، اوکا اخانت ایدن برروحله اتفاق ایتشدی . اونک طالع سزلکی کنديسیدی ، و طالع سزلکنک آناختاری ، کندی اراده سزلکی ، و سجه سزنک ضعیفی ایدی .

صوک دمنده میکل آنژ آجیقلی بر تماشایا قرشیبمنده قلدی : بهوده یاشانش حیانتنک ، قایداسز امکارینک ، بیتمه مش ، تخریب ایداش ، اکال ایدله مش اثرلرینک حزین تماشای !

اوزمان تمنتدن ایندی ، کندی کندينی خلع ایتدی . رونه سانسک ضروری ، حر و کائناته حاکم روحک عالی ضروری ، اونیکله برلکده عشق آهیده فنا بولدی . صوک نفسی هجران نفسی اولدی ، و بتون حیانتجه آرادینی وحسرتنی چکدیکي اولومک قوجاعنه ، ببتون مغلوب و پریشان دوشدی .

ایشته دنیانک فاتح لرندن بری بویله اولدی . انسانلر که اونک دهاسنک یاراتدینی شاه اثرلردن بدیی ذوقلر طوپلارلر ، بونی یاپارکن اوبدنخت خالقک چکدیکي املری و خسرانلری هیچ دوشونمزلر .

یومغلوب فاتح فصل بقیشدی ؟ فصل یوکسلدی ، و فصل سوندی ؟

۱۴۷۵ سنه سنده دوغمشدی. منجمل زانچه سنی مشوم و مسعود بریلدیزه عطف اینیلر، والتدن و فکرندن خارقلر دوقاجفی خبر و بریلر. سودینه سی برطاشچینک قاریسیدی. مېکل آنز، سوکراری، باشلاجه، لطیفه مقامنده هیکلتراشلفه اولان استعدادینی، ایلك اول سود نینه سنک ممسندن امدیکنی سویلردی. اونی بر مکتبه و بریلر. او بوراده یالکیز رسمله مشغول اولدی. باهاسیله همجهلری، اوندیکی بوصنت هوسی دده لرینک شرف و ضرورینه لایق بولمادقلری، وایجلرندن بر صنعتکار جبقمه سنی طائنه ک قدر و حیثینه لیکه سایدقلری جهتله، چوجنی آزارلادیلر و دوو دیلر. ایسته او، حیاتک غلظت و خوشونتق، و فکرک عزالت و تنه ایسنی دها جوجقکن اوکره ندی.

فقط کوستردیکی مقاومت و نمرد غلبه ایله نتیجه لندی. ۱۳ یاشنده، اونی، فلورانسه لی برسامک یاننه شا کرد و بریلر. ایلك اثرلری اوقدر بیوک بر موقیت قازاندی که، خوجه سی شا کردنی قیصقاندی و برسنه سوکرا آریلدیلر.

رسمه قارشى بر منافرت حاصل ابدی. دها قهرمانی بر صنعته میل ابدی. و فلورانسه جمهورینی رئیس و لوران دومه دیسی، نک تأسیس ابتدکی هیکلتراشلق مکتبته کیردی. پرنس کندیسیله علاقه دار اولدی. اونی سراینده اقامت ایتد برردی. و اوغللرینک صوفراسنه قبول ابدی. جوجق ایتالیان رونه ساننک قلبنده، و مارسیل بیچین، بهی و بیینی، آنز بولی تیهن کبی بیوک افلاطونیرک و علامه لک شعر و هرفان هوا سننده بلیوردی. اونلرک فکرندن مست اولدی. بو عتیق طالمده باشامقدن عتیق بروح قازاندی: یونانی بر هیکلتراش اولدی. و د ساتورلرله لاپیتلرک محاربه سی، فی ابداع ابدی.

یالکیز قونک، تأثر و انفعاله قاپیلماز کوزللیک حکمران اولدینی بو مغرور قانرغه، کنج صنعتکارک آنله تیک روحی، و خشین آرقاداشلرله اولان وحنی اوبونلرینی الباع ایتد برر.

کوک بونده، و کک دیکر تجربه نرنده نادر برده اتک ایزلری کورونمکه باشلادی. بو ایلك اثرلر، اونک، یکی و مستقل بوللردن بورودیکنی، و دهانک قدرتی بر خصوصیتی اولدینی کوستریوردی.

هنوز اون بش یاشنده ابدی. مشرکک اونده خرسیتانلق ایمانی سوندیرمه مشدی. اوزمان بتون ایتالیا مشرککلکه خرسیتانلقک قائل مبارزه سی ایچنده ، شاشقین ، بی شعور چالقاسور ، ساوونارول ، روح اللهه قاوورولان بو کوچک ، نحیف واعظ ، خرسیتانلقک نهائی ظفرینی آلوی موعظه لرله اعلان ایدیور ، واللهک قهار و منتقم غضبک ، منکرلری یوته جغی خبر و بریوردی . پاپانک باشنه ییلدیریلر یاغديران ، و اللهک قائل قیلیجی ایتالیانک اوزرنده . ساووران بوقورقرنج پیغمبر سسی اونی خشیتن دو کوردی . فلورانس نیترووردی . انسانلر ، آغلاشهرق ، و دلیلر کی باغریشهرق ، سوقاقلرده قاجیشبورلردی . اک زنکین همشیریلر یکی عقیده به کبرمک ایتدیلر . علامه لر ، متبحرلر ، فیلسوفر عقل و حکمتلرینی انکار ایتدیلر . کندی قارده شی « لیوناردو » دومه نیک کشیشی اولدی .

میکل آنز بتون محیطی قاووران هولک سرایتندن مصون قالمدی . وقتا که پیغمبر واعظک خبر و بردیکی آسمانی بلا و غضب ، یکی کیخسرو ، اللهک قیلیجی ، کوچوک بیچیمسز بهیمه - فرانسه قرالی ۸ نجی شارل - یاقلاشدی ، ایشته اوزمان ، میکل آنز بر پاییکه طوتولدی ، ودوستلرندن برینک تحاف بر رؤیاسندن ببتون اودی باطلادی ، وفلورانسدن وندیکه قاجدی .

بو اونک بتون حیاتی تدهیش ایدن واهمه لرک ، و باطل قورقورلک ایلک شدت نوبتی ابدی .

فلورانسک آتش قاصبرغهمندن چیقار جیقماز ، او حمادوشدی . آرادن هنوز بر قیش کچمشدی که ، پیغمبری ده کهانتلرینی ده اونوتدی . دنیانک کوزلککه مسحور اولدی . پترارقی اوقودی . بوقاسی اوقودی . دانته بی اوقودی . تکرار فلورانس به عودت ایتدیکی زمان ، محیطی کیردن دین احتراصلرندن او قدر آزاده بولنیوردی که ، ساوونارولیتلرک تعصبنه میدان اوقورجه سنه ، مشهور « کوپیدون اوبقوده » هیکلی ایشله دی . برفاج آی صوکراروما به کیتدی ، ساوونارولک وفاته قدر ، صنعتکارلرک اک پوت پرستی اولدی . و ساوونارولک ، « بدعتلری » : کتابلری ، تزیناتلری ، صنعت اثرلرینی یا قدر دینی همین سنه ده « سرخوش با کوس » ، « جان چکیشن آدونیس » ، و « بیوک کوپیدون » هیکلرینی یاراتدی . قارده شی لیوناردو

پيغمبره ايمانندن دولاي تەقىبانە اوزرادى . ساوونارولك باشنە بلالرى يىغىلدى :
مىكىل آنز اونك مدافعه سيجون فلورانسه به عودت ايتدى . ساوونارولى ياقدىلر .
مىكىل آنز صوصدى . مكىتوبلرندە بو حادثەدن هيچ بر ايزه نصافد ابدنر .
مىكىل آنز صوصدى ، فقط « پيەنا » بى ياراتدى .

پيەنا : شفقت و خشوع —

مريىك ، مؤيداً كنج با كرمك دبزلرنده ، عيسا ، اوبوبور كى ، اولو يايور .
تەيز آلەمەنك ، و غولغونا آلەمەنك چەزكىلرندە اولپيانك سرتلىكى دالغە لائىر . فقط
فرق اولتماز برياس و ائم بولمەلرە قارىشمىشدر ، و بو كوزل وجودلرى يىقابور كيىدر .
اولومك بو آلهى چهرەدە تخرىبانى كورونمز . آلە كوزللىكى — جونكه عيسا اونجه
آللەدر — اولونك نەشنى نورلاندېر مىشدر . و بو اولو تەكرار دېرىلك ايجون آله مىشدر .
ياشايمان بر اولوكە ، ساكن ، علوى بر كوزللك ئىجل ايتدېرر . با كرمك بوزندە كنجلك
كوزللىكى واردر . نصل عيسانك چهرەسنى اولوم تخرىب ايتمەشسە ، مريىك سېاسەتدە
اضطراب بوزمامىشدر . بونىكلە برابر ، هيچ بر جبرى افادە به افتقار ايتمەن بو اضطراب
و ائم صوكىمز درجه درىندر .

معاصرلىرى بو ائردە مريىك جوق كنج اولمىسە اعتراض ايتىشدر ، و صنعتكار ،
« آلە آناسنك با كره اولدېقنى و بكارنك لابزال كنجلك اولدېقنى ، سويلشدر .
« با كرس » دە ، لوند بر كنجى بومشاق شاكلەردە كوسترمەكى ترجىح ايتىشدر .
البته شراب آلەمەندە الوهيتى تەمىل ايدە مىزدى . اولك با كوسى شرابك سكرىنە
مىرمردن بر قەصيدەدر . سكر ك طاتلى خمارى بورادە اك كوزل جىيلاق بر ارىك
وجودىنە تەمىل ايتىشدر . بدنك شاكلەرنەكى قايت خفيف بر شيشكىنلك افشا ايدركە ،
او بولتنى ايلك دفعە طانمىور . آياقلىرى براز سىندەلر كيىدر . و براز يانە قاين بر
باقىشلە ، صاغ النده ، هوادە طوندېقنى پيالە به جاقىر كيف كوز قىربار . بتون آنز
صوك درجه اصابت و تماميتلە ضبط ايدىلش ، و مستى بتون طيىمىل كىلە جانلانوب لسانە
كلشدر اكر بوتمام بر كوزللك تەمىلە و كوزللكك اك صوك كالبە امتزاج ايتمەيدى ،
البته كولنج ، و بلكە استىكرا و بىرىجى برشى اولوردى . بالعكس بو اوبلە نفيس بر

صنعت لوحه سیدرکه ، باقدیفکنر زمان ، سزده تمام بدیی بر ذوق اویاندیرر ،
ویر برینه بکزمه من بر جوق نخسیری روحکزده قیر باجلایوب طوپلار . بوبا کوسده
انطباعلرک قدرتی دویار سکیز . و کنج صنعتکارک عتیق صنعتدن آلدینی الهاملر
قدر ، کندنده اویانمغه باشلایان بیوک شعورک و شخصی قدرنک فیضنی سزده رسکیز .
بو بیوک اثرلر اونک ایچون آرتق جوق کوچکدر . اونک ایستدیکی ، معظم ،
ما فوق البشر ابداعلردر . . . عظمت و قدرت صاچان خارقلر !

۱۵۰۱ ایلک بهارنده ، رومادن تکرار فلورانسیه عودت ایدر ، و بوراده
« داوود » ی یاراتیر . معظم بر شاه اثرک ، وجود بولمق ایچون قرق سنه داهیسنی
بکله مشدر . « آغوستینودی دوچبو » قرق سنه اول جسیم بر مرمر کتله سنده
بر پیغمبر تمثالی ایشله مکه باشلامش ، فقط اثر ، جنین حالنده قلمشدی . واوزماندن
بری هیچ بر ذکا بو معظم ایشه آل سورمکه حسارت ایده مه مشدی . میکل آنز
قاینار بر عشق و احتراصله بو قورقونج نشبته طائب چیقار . حمالی بر آتشله ایشه
باشلار . و بو ما فوق البشر سعیدن میکل آنزک ، و میکل آنز صنعتک لایموت
اثری دوزار : عزمک ، اراده نک ، و جرأتک تمثالی ! . . . سکون ایچنده
قوتک طغیانی !

فقط بیوک اثرلرک حزین بر طالی واردر : قیمتدن آ کلامایانلرک تعریضنه و تعرضنه
اوغزارلر . بوراده ده ، خلق ، کیجه لری طوپلانی ، و ایکی کره داوودی طاشلار ،
و تخریبه ارغراشیر .
میکل آنز بو شاه اثرله قلاسیک عصرلرک ابداعلرینه فوقنی اثبات ایدر ، و ،
اعتراضسز ، بتون دنیانک اک بیوک هیکل تراشی اولور .

بو بیوک اثرک برده خوش بر منقبه جکی واردر : جمهور رئیس پیهر سوده ریخی
- که بو هیکل میکل آنزه او باید بر مشدر - بر کون هیکل کورمکه کلیر . و بعض
برلرینی تنقید ایدر . بورون فضله قالین دوشمش ، دیر . میکل آنز اسکله به چیقار .
الله بر قلمله بر از مرمر توزی آلیر ، و قلمی خفیفجه قیمیلدانه رق ، توزلری یاواش
یاواش دوشورر ؛ طیبی بورونه هیچ دوقونماز ، و اولدینی کبی براقیر . صوکر
جمهور رئیسنه دونه رک :

— شیمدی باقیك دبر .

سوده رینی :

— شیمدی ، دبر ، چوق اعلا اولدی . بورونه حیات و بردیکز .

میکل آنز اسکله دن اینر . و کیزی کیزی کولر .

۱۵۰۵ ده ، پاپا ۲ نجی ژول طرفندن رومایه جاغیریلدی . و او زمان ، حیانتك

قهرمانلق دوری باشلادی .

هر ایکبسی ده ، پاپا ده ، صنعتکارده ، طبعا شدید و معظمدیله . دماغلارده اوولو پروژمه لر قابناشیوردی . ۲ نجی ژول کندینه برتریه بنا ایتدیرمك ایتیوردی . بر آبدی ، که عتیق رومایه لایق اوله جقدی . میکل آنز بو سلطانی ضرور فکريله آلولندی . محشم بابل بر پلان قاصارلادی . معماری بر داغ ، که دیویوکلککنده قرقدن فضله هیکله ، و برجوق قهارتمه لرله مزین اوله جقدی . پاپا ، هیجان اینجده ، مقتضی مرمر کتله لرینی یونتمق اوزره اولی قارارایه کوندردی . میکل آنز سکرآبدن فضله داغلرده قالدی . مافوق البشر بر هیجانتك تسخیری آلتنده ابدی برکون آت اوستنده مملکتی دولاییرکین ساحله حاکم بر داغ کوردی . و بومنظره قاتنازیه سنی اوبله نهییج ایتدی که ، بیکپاره مرمر جیبی ، اولدوغی کبی ، باشند باشه ایشله یوب کمیجیلره اوزاقلردن کورونه جك اوولو بر آبدی یامغی دوشوندی . نسلکه اسکی یونانیلر آتیه جوارنده کی آفروپولی یامیشلردی .

شیمدی میکل آنز ، اون ایکی عصردن بری رومانك وجوده کتیره مدیکی اك معظم مرمر شاه اثرینی یاراتاجق ، و بو برخارق اوله جقدی ، بر صنعت خارقه سی که ، رونه سانسك اك سوکیل فکرینی ، عتیق رومانك یوکسك صنعتی احیا ایده جکدی . میکل آنز آتشی برامیدله ایشه باشلادی ، فقط باشلانغجه امید وخیالی قبریلدی . ۲ نجی ژولك قاراقه ری میکل آنز ککندن ده آزمه تزدکلدی نوبت نوبت بربرندن بسبتون فرقی پروژمه لرك هیجانه قاپیلردی . بر آراق باشقه بر پلانك جاذبه سنه طونولدی . بونسلکه شان و ضرورینی داها اینی برصورنده ابدیلشدیره جکته ذاهب اولمشدی : سن پیری یکیدن بنا ایتدیرمك . میکل آنزك دشمنلری پاپای بوفکره اماله ایتیشلردی . بونلر چوق وقوتلی ابدیلر . باشلارنده میکل آنزك دهاسنه معادل بر قدرنده ، فقط

اراده سی دها قوی بری واردی : براماته دورینی . بوهم پاپانک معماری ، همده رافائل دوستی ایدی . میکل آنژ اونی تحریک و اغرا ایتیش ، واونی ارتکابه انهام ایتیشدی . اوده بالمقابله اونی محو ایتمه قرار ویرمشدی .

میکل آنژی پاپانک کوزندن دوشوردی . ۲۰ نجی ژولک باطل اعتقادینی تحریک ایتدی . حیاته ایکن لحد پادیرمه نك خلقجه مشؤم کورولدیکنی آکلاندی . تره فکری ترك ایدلای ، و میکل آنژ ، محقر و مستقل ، رومادن اوزاقلاشدی . بو آرائق ، جدی صورتده ، نورکیه به کیتمکی دوشوندی . خنکار غلطه کوپریسی و دیگر بعض بنالری پادیرمق ایچون استانبولده کی فرانسیسکن کشیشی واسطه سیله میکل آنژی پانتخته دعوت ایتمشدی .

میکل آنژ برمدت سوکرا تکرار رومابه عودت ایدنجه ، براماته ، ایکنجی احاکار ضربه نی حاضرلادی . واونک تشویقه ، ۲۰ نجی ژول ، میکل آنژ ، غیرمنتظر اولدوغی قدر تهلکلی بروطفه تحمیل ایتدی . بوسفر واتیقانه شاپهل سیقستینک قهسی ترسیم ایده جکدی . بو اوندن غیرممکنی طلب ایتمکدی . او رسام دکل ، هیکل تراشدی ، و دیوار ترسیانک ته کنیکنه هیچ وقوفی یوقدی . براماته بو صورتله اونک شهرتی سوندبرمکی دوشونمشیدی . میکل آنژ ایچون بو جوق مهلک برنجربه ایدی . باخصوص که ، رقیبی رافائل او زمان نظیرسز بر موفقیتله واتیقانک دیوارلرنده کی تابلورینی پانجه باشلامشیدی . میکل آنژ بو قورقونج شرفی اوزرندن آتیه بیلیمک ایچون هر چاره به باش ووردی . یرینی رافائله ترکه قدر واردی . « بن رسام دکل ، بو بنم صنعت دکلدر ، موفق اوله مام ، ، دیسوردی . فقط پاپا عناد ایتدی . مماشاندن باشقه چاره قالمیدی .

وهر کول ایشی باشلادی - ۱۵۰۸ - واونی تعقیب ایدن قارا کلق سنه لر - بتون بو حیالک اک قارا کلق واک علوی سنه لری !... ایشه بو ، افسانه وی میکل آنژ در ا سیقستین قهرمانی مجاهد صنعتکار ، که معظم تمثالی انسانلک خاطره سنده ابدیاً محکوک قالمشدر .

سنه لر سورده بر مجاهده نك ، وینه او قدر اوزون بر اضطرابک دوغوردینی

بو بی منند شاه اثر ، عهد عتیق ابله عهد جدیدک اک یوکسک بر صنعت بلاغیه حکابه سیدر . بو ، شاههک تکمیل قبهسی قاپلایان بتون بر تابلو سه ریسیدر ، که برنجیسنده ، کائناتک بیوک صانعی زورلو بر خیزله عرشه دوشری یوکسلیور کوربرز ، یوکسلیور ، قدرتی قولیه ظلمتدن ضیائی آیریور . بونده سهاوتک قبهسی خلق اولنور . ایکنجی تابلو صانع اعظمک ارضه دوشری آجالیشی ، والتک اوزاندینی برلردن اوتلرک ونباتلرک فیشقیریشی تصویر ایدر . بونده آلهی ، سهارک جوینی یازارق ، صرصری برحر کتله ، حائلسز ، بر یوزینه اینرکن ، وقوللرینی اولچوسز بملرک اوزرینه کرمزک ، کونشله آیه ، برلرینی فرمان ایدرکن کوربرز . برصرده کوربرزک ، غایبلردن ، قافله قافله ملکر التحاق ایدیور ، بیوک صانی ، واونک بیوک اثرینی حیرت و خشوعله تماشا ایدیورلر .

اوجنجی لوحده ، آله ، رفاقتنده ملکر ، صولرک اوستنده سوزولیور ، صول قولی اوزانیور ، صافی یوقاری قالدیریور ، وفیاض الارینک آلتنده ، صوده حیوانات جانلانیور .

بوندن سوکرا ، تصویر سخنهسی بر یوزیدر : دردنجی تابلوده ، خالق ، انسانلری حیاته جلب ایچون ارضه نازل اولیور . بو ، خلقت ایشنک صوک کونیدر : بوراده آله ملکرینه یاصلاغش ، یازی دیکلنمه وضعیتنده ، اثرینک اکیانه دوشروکیدر . آرام واستراحتهمائل بو آله ، میکمل آنزک همانده مافوق البشر غیبهسنت اک زورلو ، اک قدرتی بر ابداعیدر . کوریرسکیزک ، بوراده استراحت احتیاجی دکل ، بلکه استراحتی ایسته بن عزیمک ارادهسی تصور ایدلمشدر ؛ و بو دیکلنن وجود شکندهکی خالق تمثالی کندی ازلی قوتیه ایله یله مکده ، و بوازی قوت ، وجودینی طاشیمان ملکریده برلکده سوروکله یوب کونور مکده در .

بونکله خارق العاده بر تضاد تشکیل ایتک اوزره ، خالقندن او آنده حرکت قوتی آلان مخلوقی کورورسکیز . ارضک اوزرنده آرام ایدن ایلک انسانک وجودی . خالق الی اوزاتیر و پارمنی انسانک پارمنه دوقونور دوقونماز ، تنده جان قییلداتمه باشلار . محتشم بر وجودک ، کوزلرکیزک اوکنده ، آهسته آهسته دوشرولور ، آیاغه قالمق اوزره ، آغیر آغیر صول قولنه دایانیر ، صاغ باجانغی جدر ، باشی

یوقاری به قالدیرر، دوزر، وهنوز آجیلان کوزلرک ایلک نظریله آلهک یوزینه باقار.
ایشته بو جانسزلقدن حیاته اوپانیش، یاراتجی آلهک تمثاللرندمکی ابدی قوتک
صوکنزلنی قدر یکتا و ذیقدرت بر تصویردر. خلقت لوحه لرینک خاتمه سنی حوانک
ماراتیلمه سی تشکیل ایدر. و بونی تعقیب ایدن لوحه، ایلک انسان چیفتنک دوشدیک
کناهلر اوغرا دینی عقوبتک بر آرادم حکایه سیدر. صولده، ادراک آخاجنک آلتندم
آدمله حوانک محشم انداملرینی کوررسکز. قادین، آرقه سی آخاجه دونوک،
ارککک آیاقلرینک اوچنده اوطوریور. اغوا، کیزلی کیزلی، ونا کهانی باقلاشیور.
وجودینک اوست قسیمله قادین شکلنه استحاله ایدن ییلان، آشاغیدن یوقاری به،
آخاجک کووده سنه ساریلش اولدینی حاله، قادین قسیمله داللرک آراسندن قاییور،
یوباشنی صیق یاپراقلرک کولکه سنده صاقلایور. بو آنده ایشیدبرکی اولیورسکزکه،
اغوانک بوشیطانی تمثالی انسان قیزینک قولاغنه بر شیر فیصیلدا یور. حوا باشنی
جویریور، واته کنک کندینه اوزاندینی میوه یی کورنجه، کوزلرندن آتشلر
صاجان برارزو ایله الی اوزاتیور واونی آلیور. ممنوعیت برکله چیکنه نمشد.
آدمده آرتق، ترددسز، دالاره ساریلیور، آخاجک صاغ طرفنده انتقام ملکی
حاضردر. زورلو بر حمله ایله کناه کارلرک اوزرینه عقوبت قیلجی صاوروریور.
پریشان برندامتله، وجوق آجی ودرین بر حسرامله بربرینک یوزینه باقورق، ارکک
مشتاق، آرزوکش، مشتکی، قادین، محجوب، نومید، قیریق، ایشته بویله جه
ایلک انسان چیفتی جتی ترک ایدیور.

بونو تعقیب ایدن لوحه لر، ایکنجی عرق باباسنک، نوحک حکایه سیدر. بونلرده
بتون طوفان چوق مؤثر بر جانلیلقله کوسرلمشدر.

بوندن سوکرا، نصرانینک نجات دوری باشلا یور. منجینک کله جکنی خبر
وبرن، و بو مژده بی اوغلان ملکلرک طوطقلری مقدس کتابدن اوقویان پیغمبرلر
وکاهنلر! نظیرسز تمثاللرکه، سبر ایدنلری کندی باشادقلری روح حیاته
سور وکله یوب کورتورلر.

بتون بو قابولرک جرجیوه زمینانی مشهور «Ignudi» لرله، مزهر برقوت
موزنده لک صاجان چپلاق کنجلرله اکال ایدلمشدرکه، هیچ بری دیکرینه بکزمه مهن

بوکنجک و کوزلک نمونه‌لری ، رسم صنعتک ابداع ابتدکی هرمان انسان وجودینک
اک کوزلری ، واک متکمللری آراسنه داخلدر .

و بتون بو مدهش اثرک هیئت مجموعه‌سی ، یاراتان و اولدیرمن آلهک روحیه دولیدر
- پارچه لایان ، یونان آله که ، بتون یاشامق قوتی ، بر وولقان کی ، موجودیتنده
قابنار .

میکل آنز بومر کول ایشندن شان و شرف مالله‌لریله محاط ، فقط آزیلش جیقدی .
قبه‌یی ترسیم ایدرکن آیلرله باشی ترسنه طومنه دن کوزلری اودرجه بوزولمادی ، که
بر مکتوب او قومق ویا بر شیشه باقق ایستدیکی زمان ، ایجه کورم ییلک ایچون اون
باشنک اوزرنده طومغه مجبور اولوردی .

سیقستین بیتوبده ، ۲ نخ ی زولده اولنجه ، میکل آنز فلورانسیه دوندی .
و قلبنده اوقدر بر ایدمن اسکی پروژیه عودت ایتدی : ایکنجی زولک ترسیمی .
یکی بر مقوله ابله یدی سنه ده بونک لکائی تمهد ایتدی . و اوچ سنه حصر آ بوکا
چالیشدی . بو اونک ایچون نسی بر سکون دورده سی اولدی . و سیقستین - نه‌لرینک
بحرانلی قابنامه‌سی ، تکرار یاناغنه کیرمن طاشقین بر داکتر کی ، یاتیشمادی .
میکل آنز بو دورده اک مکمل هیکلرینی یاراتدی : موسا ، و اسیرلر ، که
صنعتکارک احتراصلرله اراده‌سی آراسنده کی موازنه‌نک معکسلریدر .

فقط بو بر آن اولدی و حیانتک قاصرغلی جریانی یکیدن باشلادی ؛ کیجه
یکیدن دوشدی .

یکی بابا ، اونجی له‌تون ، سلفی قیصقاندینی ایچون ، میکل آنزی قاجیروب کندی
اوینک شان و شرفنه آلت ایتک ایستیوردی . بو سه‌ناییدن زیاده بر ضرور مشه‌سیدی ؛
چونکه اونک ذوق و صفایه مجلوب فکری ، میکل آنزک مغموم دهاسی آ کلابه‌مزدی :
اونک بتون توحمی رافائلده ایدی . فقط سیقستین قهرمان ایتالیا شان و شرفنک
یارلاق بر اکلیلی ایدی ؛ او بونی کندی اویسه آصق ایستیوردی .

میکل آنزه فلورانسده کی سن نورانک سه‌ه‌سی ، مادیسی کیه‌سی برکتکی
تکلیف ایتدی . بو اونک ایچون ماده غیر ممکندی : چونکه بوکا ماشلارسه ،
اونکی پروژیه امال ایتک مجبور اوله‌جقدی . فقط اونک غیوبتندن استفاده ابله

روماده صنعت سلطانی اولان رافائی استرقاب ایتدیکی چون قبول ایتدی. عین زمانده
هر ایکی ایشده جالیشیرم دیوردی .

طیبی ایکنجی زول آبد سینه دوام ایدمدی . فقط اک حزنی سن لورنک
جبهه-نی ده بوکسته مدی . هر شیئی کنیدی بایور ، و سرمر او جاقلرنده بیك
مشکلات اتریکه ، و افترایچنده عمری نباه اولیوردی . اولانجه قوتی ، اولانجه
هیجانی ، اولانجه دهاسی ضایع اولدی کیتدی .

بتون عمرنجه بر بویوندروقدن اونه کنه کچمکدن باشقه برشی باهمیان حر مبکمل
انز ، تکرار افندی-نی ده کیشدیردی . و (۱۵۲۰) دن (۱۵۳۴) . قدر بابا بدنجی
قله مانک کیف و نحکمی آلتنده قیوراندی . انکسار خیال ایله ، نومیدی ایله، دردو
المه ، و موفقیتسز لکله کچمش قارا کلق بر دور !

باشلادیفی برچوق اثرلر باریم قالدی ، طاپنیرجه سینه سودیکی باباسی ده اولدی .
آرتق اونی دنیایه ربط ابدن هیچ بر باغ قالمامشدی : نه صنعت ، نه شهرت حرصی ،
نه شفقت ، نه ده باشقه بر امید ! ۶۰ یاشنده در . حیاتی توکنمش کبیر . یالکزدرد .
اثرلرینه اولان ایماتی آرتق قاب ایتشدر . اولوم داء الصلوه سی ، و « تصادف و شئونک »
استبدادندن قورتولمق خواهشی قلبی کمیرمکده در .

ایشته اوزمان ، بو بیقیق قلبده ، کندینی یاشانان هر شیشه قارشى تام بر فراختدن
صوکر ، یکی بر حیات ، جیجکلی بر بهار آجیلر و عشق ، رونقدار بر آلوله طو تو شمه
باشلار . فقط بونک خودکام و شهوانی عشقه هیچ علاقه-سی بو قدر . بو ، قوالیه ری
اسمنده بر کنجک کوزلکنه اولان میستیک بر پرستشدر . بو ، ویتوریا قولونسا
اسمنده فضیلتی بر قادیله تعاطی ایتدیکی دیندارانه دوستلقدرد : ایکی عطشان روحک
الوهیتده ازدواجی . و نهایت بو ، اوکسوز یکنلرینه قارشى دوبدینی بابا شفقتیه ،
فقیرلر ، بالخاصه فقیر کنج قبرلر ، وضعیقلر حقنده بسله دیکی مرحمت و یاردیمدر .
قوالیه ری به اولان عشقی برچوق قیل و قاله سبب اولمشدر . فقط خارقه وی شکلر
یارانان بویوک صنعت خالق ایچون - که عین زمانده بیوک بر مؤمندی - کوزل بر وجود ،
آلهی ابدی - حتی بالذات آلهدی ، که اوکا جسمانی قیافته تجلی ایدیوردی . اونک
طایندینی بو وجود ، اونک ایچون برصمندی . او بونک اوکنده سجده به واریور ،

آياقلىرىنه قابايوردى . بو چيلغىن برعشقدى ، قاراسودا ابدى . اوكا هيچانلى ،
مجنونانه مکتوبلر يازييور ، اوكا ، آلى طوبراقده خطاب ايدىيوردى ، اوكا :
« ذى قدرت بردها ... برمعجزه ... عصرىمىزك ضياعى ، عنوانلىرى و برييوردى .
اوكا بتون حالى ، بتون استقبالى هديه ايدىيور ، و علاوه ايدىيوردى :

« سزه ماضىي دنى و ... مدىكمىدن دولاي نه قدر مكرم ، ايتردمكه سزه داهي
اوزون مدت خدمت ايدىييلهيم . چونكه استقبال قيصه اوله جق : بن جوق اختيارم . »
اونده كي بو كوزلك مجلوبيتى - كه يالكىز قاراليه رى به ده انحصار ايتمه مشدى -
كرچه عيفانه ابدى ؛ فقط ، نه اولورسه اولسون ، بو آتشن و بولايى عشق
اسفنگسى انديشه بخش اولمىدن خالى دكلدى .

بو مرضى سودارى - كه حياتىك عدمى انكار ايجون و روحىك صوصامش
اولدىنى عشقى يارانمق ايجين صرف ايدلمش ايمىدسز ، مذبوخاه غيرتلىدى - نهايت
صاف ، براق برقدين شفقتى استخلاف ايتدى . فضيلكار و مفكورى جى برقدين ، كه
دنياه يالكىز قالمش ، وقايب اولمش بو اختيار جوجنى آكلادى ، اونك ازيك ،
شوریده روحنه براز صلح ، براز اعتماد ، براز عقل اعاده ايتدى . و اوكا حياتى
و اولومى مغموميتيله قبول ايتدىردى .

صنعتكارك «لور» ده ، و «بريتيش موزىوم» ده كي ايكي علوى «بىث بعد الموت»
تابلوسىك الهاملىرى مادام قولونندان آلمش اولمىي متمدن .

لورده هر كولى مسيح بيوك بر فوران عيظه آغبر مزار طاشنى اوستندن
آتمشدر ؛ بر باجانى هنوز جوقورك ايجنده . باشى قالىق ، قولارى قالىق ، بر هيچان
حمله سيله سياهه آنيليور . آلهه رجوع ! بو دنيانى ، بو انسانلرى ترك ايتك ، واونلر ،
چيلغىن آواره ، مقهور ، آياقلىرىك آلتنده سورونور ، چيرپينيركن ، دونوب
يوزلرينه بيله باقماق ! نهايت ، نهايت ، بو حياتىك كراهندن سيريلىق ! ... - «بريتيش
موزىوم» ده كي رسمده داهي زياده صفوت وارد : مسيح مزاردن چيقمشدر .
وجودى ، اثيرك نوازشيله محاط ، هواده سوزولبور ؛ قوللر قاوشمش ، باش كرى به
آيىلمش ، كوزلر قابالى ، پراستغراق ، كوانش شعاعى كى ، نورانى ، بوكه ليور .
بو صورتله قولونسا ، ميكل آنزك صنعتنه ايمان طالى تكرر آچمشدر . صنعتكار

رسمه و هیكلتراشی به طأ صوك بیوك اثر لرینی بو محبت و شفقت دوره سنه بور جلیدر:
 یوم قیامت ، شاهل پولین ، و - نهایت - ایکنجهی ژولک تر به سی .
 بو « یوم قیامت » کده لطیف بر منقبه سی واردر :

پاپا اوچنجهی پول ، نابویه چالیشیرکن میکل آنژی کلیر سیر ایدردی . و تشریفات
 ناظری بیاجیو رفاقتده بولنوردی . بر کون بوندن اثر حقنده کی فکرینی صوردی .
 بیاجیو وسوسه لی بر صوفی ایدی . بویه مقدس بر برده بودرجه مبالانسز برچیپلاقلغک
 کوسترلشی قطعاً مناسب اولمادیقی سویلیدی ، و بویه رسمله آنجق حاملر و خانلر
 ترین اولته بیلیر دیدی . میکل آنژی ، منفعل ، زیارتخیلر چیقارچیقماز ، هان حافظه سندن
 بیاجیونک بر پور تره سی چیزدی . اونی ، باجافلرینه دولانمش بیوک بریبلانله ، جهنمده ،
 بر شیطان داغک اورتاسنده ، مینوس شکلنده تصویر ایتدی .

میکل آنژیک رسملرینی آجیق صاجیق بولمقده بیاجیو بالکزدکلدی . بتون ایتالیا
 خام صوفیغه کیدیوردی . « و مرونهز » ک ، آجیق بر نابولوسندن دولایی انکیزیسیون
 اوکنه چیقاریله جنی زمان اوندن اوزاق دکلیدی . برچوق انسانلر « یوم قیامت » ک اوکنده
 رذالت دییه حاقیر دیلر . و دشمنلری ایشی داها ایلری به وارد بر ارق میکل آنژی
 اخلاقسزلقله حتی ۲ نجی ژولی صومقله اتهام ایتدی . او صوصدی ، جواب و برمه
 تنزل ایتدی . بیاجیونک و همپالربنک « یوم قیامت » حقنده کی تعریضلری انتشار
 و سرایت ایتمه باشلادی . اوینه صوصدی ، و بونی دوردرمه تنزل ایتدی . دردنجی
 پول نابولونی یه آتدیرمق ایستدی . اوینه صوصدی . پاپانک امریله دانیهل دو وولتهر
 اونک قهرمانلرینه « طون کیدیردی » اوینه برشی سویلیدی . اوکا بو خصوصده کی
 فکرینی صوردیلر . اووقت ، اوفکسز ، واستهزا و مرحمتله قاریشیق جواب ویردی :
 « پاپابه سویله بیگزکه ، بویه برشیته نظام و برمک قولای برایشدر . پاپا حضرتلری
 ساده لطفاً دنیا به نظام و بر سینلر . بر رسمی دوزه لنک اهمیتسزدر . »

او ، قولونانک دینی مصاحبه لری آراسنده ، و بو صاف روحک صیاتی آلتنده ،
 نه حار و شدید بر ایمانله بو اثری اکمال ایتدیکنی بیلوردی . مرایشلرک ، و سفیل
 قیلرک کیرلی شبهه لرینه ، و کیزلی مقصدلرینه قارشو ، قهرمانی فکرلرینک عقیف
 چیپلاقلغنی مدافعه دن یوزی قیزا بردی .

ایشته بو نهایتمز جداللاک ، و بونلره انضمام ایدن اک مرحمتسز آنترقه وافترالاک
منهادی تضیق آلتنده ، نهایت ، ۲ نجی ژول آبدنه سنکده کشاد رسمی بایلدی .
فقط اوکوزل ابتدای پلانندن نه قالمشدی ؟ یالکیز موسا ! اوموسا ، که ایلک تصویره
کوره برفرعدی ، شیمدی آبدنهک مرکزی اولمشدی : بیوک بر پروژهنک قاریقانوری !
فقط هیچ اولمازسه ، آرتق نهایت بیتمش ، و میکال آنز بتون حیانتک قابوسندن
قورتولمشدی .

سن پیرک قهسیله قاپیتول کبی بیوک اثرلر اختیار صنعتکارک حیانتک صوک
سنه لرخی اشغال ایدر .

داها برجوق عالی معماری تصویرلری اولمشده ، هپسی بی آمان بر خصومت
و استرقابک ، و اک آلیاق آنترقه لاک قربانی اولمش ، و نشب ساحه سندن ایلری به
کچه مه مشدر .

نه-زیندرکه ، بو پارلاق واوزون حیات ، برچول کبی یالکیز و تنها کجمشدر .
واقعا میکال آنز طائله وی مناسبتلرک خارجنده مشهور و کزیده دوستلقلردن
محروم دکلدی . طبعنک وحشت و غلظتنه رغماً اونی خویرات برکویلو کبی تصورایتک
دو ضر و دکلدر .

او ، حرثی یوکسک ، و هرقی اینجه رابتالیان آریستوقراتی ایدی . کنجکندن
اعتباراً ممتاز بر محیطه کیرمش ، و ایتالیانک بیوک حکمدارلری ، پردنسلری ،
قاردیناللری ، محررلری ، و صنعتکارلریله مناسبتده بولنمشدی . او شاعرلرله فکر
مصارع لرینه کیرشیر ، و شعرلر تعاطی ایدردی . اونک صنعتده دائر مصاحبه لریله ،
درین کوروشرینی ، و هیچ کیمسه نک کندیس قدر طایمیدنی دانسته دائر مطالعه لرینی
هپسی آرار ، تقدیر ایدردی . رومالی ممتاز بر قادین ، اونک ، مراد ایدنجه ، آوروپاده
منتدی بولنیمان اینجه و سحرار بر Gentilhomme اولدیفنی سوبلشدی . جمعیت اوندن
قاجیور ، او ، کندیس جمعیتدن قاجبوردی . ظفرله هاله دار اک مشعشع حیاتی
سورمک اونک کندی النده ایدی . او ، ایتالیانک دهاسنک مشخص تمثالی ایدی .
مسلکنک صوکنده ، بیوک رونه سانسک بوسوک بقیه بی ، اونی تشخص ایندیریوردی .
او ، تک باشنه بتون برشان و شرف عصری ایدی . یالکیز صنعتکارلر اونی مافوق بشر

بروجود کبی کورمیورلردی . اونک سلطنتی اوکنده پره نسلر ا کیلیوردی . برنجی
فرانسوا ، وقانه رین دومه دیسی اوکا خشوع ایله حرمت کوستریورلردی . اونده
بالکز داهی صنعتکاری دکل ، بیوک فضیلتکاری ده تجیل ایدیورلردی . اونک
اختیارلنی کوته وهرغو کبی شان و شرفله محاطدی . فقط او بونلرک طبعنده دکلدی ،
او باشقه معدندن پاپلمشدی . او بو شان و شرفی استحقار ایدیور ، دنیایی حقیر
کوریوردی .

ایشته دنیانک فائخرلندن بری ، دوقسان یاشنده ، متواضع برقاج صادقنک النده ،
سز ، ولوله سز ، بوبله اولدی .

بیوک روحلر ، بوکسک شاهقه لره بکزمه لر ، روزکار اونلره چاربار ، بولوطلر
اونلری صارار ، فقط اوز و ملرده انسان باشقه یردن داهایی ودهاقوتلی تنفس ایدر .
اورالرده اسن هواده روحلرک پاصنی ییقاییان بر تمیزلک واردر . واطرافدن بولوطلر
چکیلنجه ، اوراده ، عرق بشره حاکم بروضعیت حاصل اولور .
ایشته ایتالیان رونه سانسنک اوستنده بوکسه لن بو اولو داغ بوبله اولدی .

مص مصیل